

ПРЕСКЛИПИНГ

16 април 2021 г., петък

www.bnt.bg, 15.04.2021 г.

<https://bntnews.bg/news/nacionalniyat-operativen-shtab-prekratyava-deinostta-si-1103844news.html>

Националният оперативен щаб прекратява дейността си

Националният оперативен щаб е разформирован, считано от днес. Щабът беше създаден със заповед на министър-председателя Бойко Борисов в началото на пандемията през февруари 2020 година.

Националният оперативен щаб имаше за цел да организира и координира действията на компетентните държавни органи във връзка с обявената от Световната здравна организация спешност за общественото здраве от международно значение по отношение на заболяването COVID-19.

В свое гостуване в сутрешния блок на БНТ доц. Ангел Кунчев бе заявил, че е политическо решение, докога ще заседава Националният оперативен щаб.

"Докато има нужда от него и считат, че могат да се вслушат в неговите съвети - ще го има.

На въпрос на БНТ: "Идват избори, може ли да се очаква друга организация?", главният държавен здравен инспектор отговори:

"Всеки е свободен да взема решения, за нас ще е голямо облекчение, ако ни освободят от тази тежест".

www.bnt.bg, 15.04.2021 г.

<https://bntnews.bg/news/kostadin-angelov-i-angel-kunchev-shte-informirat-za-covid-19-1103850news.html>

Костадин Ангелов и Ангел Кунчев ще информират за COVID-19

Министърът на здравеопазването в оставка проф. Костадин Ангелов и главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев ще продължат да информират обществото за разпространението на COVID-19 у нас, за противоепидемичните мерки и за всичко, свързано с ваксинационния процес.

Двамата ще дадат брифинг в понеделник, 19 април.

По-рано бе съобщено, че Националният оперативен щаб е разформирован, считано от днес.

Щабът беше създаден със заповед на министър-председателя Бойко Борисов в началото на пандемията през февруари 2020 година.

В свое гостуване в сутрешния блок на БНТ доц. Ангел Кунчев бе заявил, че е политическо решение, докога ще заседава Националният оперативен щаб.

Националният оперативен щаб имаше за цел да организира и координира действията на компетентните държавни органи във връзка с обявената от Световната здравна организация спешност за общественото здраве от международно значение по отношение на заболяването COVID-19.

www.btv.bg, 15.04.2021 г.

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/poluchavame-oshte-nad-750-000-dopolnitelni-dozi-ot-vaksinata-na-pfajzer.html>

Получаваме още над 750 000 дози от ваксината на „Пфайзер“

Допълнителните количества ще пристигнат още през настоящия и идния месец

Над 750 000 допълнителни дози от ваксината на „Пфайзер“ ще получи България, информира премиерът Бойко Борисов в рамките на извънредното правителствено заседание.

Той подчерта, че допълнителните количества ще пристигнат още през настоящия и идния месец, за да може да приключи процесът по ваксинацията у нас.

„Издавам благодарност към председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен, която ежедневно и с огромни усилия работи за целия Европейски съюз“, каза Борисов.

Той подчерта ключовата роля, която председателят на ЕК има за осигуряване на ваксини за всички европейски граждани.

Определените за България допълнителни над 750 000 ваксини на „Пфайзер“ са от новата ускорена доставка от 50 милиона дози, за които вчера съобщи Урсула фон дер Лайен. С това общият брой ваксини на „Пфайзер“ за Европейския съюз за второто тримесечие на годината ще достигне 250 милиона.

Борисов бе категоричен, че осигурените допълнителни количества на ниво ЕС, които се разпределят на принципа на глава от населението за всички държави членки, са безспорен успех в общите действия на Европа срещу пандемията и поредното доказателство за солидарността в общността.

Премиерът припомни също, че в следващите два месеца България ще може да разчита и на вече договорените 2,7 милиона дози от ваксината на „Пфайзер“, което гарантира, че имунизацията ще върви с пълна сила.

www.nova.bg, 15.04.2021 г.

<https://nova.bg/news/view/2021/04/15/323294/>

„Пирогов“ с кампания за безплатни прегледи за хора с тежки заболявания

Заради пандемията над половин милион българи са имали затруднения с лечението си

Ивомира Пехливанова

Заради пандемията над половин милион българи са имали затруднения с лечението на заболяванията си. Най-вече поради страха да посетят болница. В отговор от „Пирогов“ предлагат безплатни прегледи.

Кампанията се казва „Излез от изолацията“. Тя е насочена към хората, които продължават да отлагат срещата си със специалист, докато състоянието им не започне да изисква неотложна спешна помощ. Късното пристигане в болница обаче може да превърне едно лесно за овладяване заболяване в животозастрашаващо, казват лекарите. Още тази събота в медицинския център на „Пирогов“, ще се провеждат консултации с лекар. Кабинетът няма да има никакъв досег с COVID- секторите, заявиха от лечебното заведение.

От началото на пандемията 72-годишният Борислав Константинов живее в почти пълна изолация.

„Страдам от много заболявания - диабет, рак на простата, рак в единия бъбрек, хипертония”, споделя Борислав Константинов.

За да не се зарази с COVID-19, Борислав прави всички прегледи с лекари само по телефона.

„Когато имах спешен случай, ме приеха. И планирана операция също си направих”, разказва Борислав.

В последната една година много от спешните случаи при пациенти с хронични или онкологични заболявания са могли да бъдат предотвратени, казват медиците, ако не беше страхът от пандемията.

„Тази група от пациенти, с такъв тип заболявания, често достигат до болницата в много тежко състояние, в стадий, в който по-трудно се контролира това заболяване и трудно могат да се използват всички видове лечения при тях”, коментира доц. Добромир Сотиров.

Прегледите в „Пирогов” тази събота ще са на хора с признаци на жълтеница, както и на пациенти с рак на черния дроб, панкреаса, стомаха и червата.

„Възможност за ранен достъп, ранна диагностика и предприемане на съответното лечение и преодоляване на този страх, който е насаден в пациентите да избягват до последно лечебните заведения”, обясни доц. Добромир Сотиров.

35% от българите изпитват притеснения да посетят болнично заведение, показва и анализ на Националната пациентска организация. А 12 на 100 са срещали проблем с провеждане на лечението си поради ограничителните мерки покрай пандемията.

„Като практикуващ лекар съм се срещал с такива хора, които са за оперативно лечение, които са казвали: „Да, добре, но нека да мине сега това затваряне заради COVID-епидемията, нека да изчакаме да отворят”, разказва д-р Иван Вецев.

Така в последната година специалистите започват да отчитат странна тенденция.

„В момента, в който мерките се отхлабят, хората лека-полека тръгват отново по лекари. И болниците се препълват”, обясни д-р Иван Вецев.

Съветът на експертите е хората с установени заболявания да не пропускат прегледите си на всеки 3 или 6 месеца.

www.nova.bg, 15.04.2021 г.

<https://nova.bg/news/view/2021/04/15/323263/>

Факти за приложението на ивермектин при COVID-19

У нас препаратът може да се купи с рецепта от аптека

Лекарството с активна съставка “ивермектин” нашумя през последната една година като имащо добър ефект при лечението на COVID-19. Ето няколко факти за приложението на ивермектина при коронавирус:

- По данни на Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ), в ЕС има проведени 4 клинични проучвания за препарата – 2 в Испания, 1 в Италия и 1 у нас. За изпитването в България все още не са предоставени официални данни, че е приключило.

- У нас препаратът има разрешение за употреба по лекарско предписание при вид чревна паразитоза. То може да се купи с рецепта от аптека. По данни от ИАЛ, със същото приложение лекарството с активна съставка ивермектин е разрешено за употреба в още няколко държави в ЕС – Франция, Дания, Финландия, Норвегия, Германия, Румъния.

- Понастоящем, Чехия е разрешила използването на медикамента при коронавирус извън етикета, а Словакия внася десетки хиляди дози. През януари т.г. словашкото

министерство на здравеопазването разреши употребата на този медикамент за лечение и профилактика на коронавирус.

- Освен за лечение на животински паразити, лекарството се използва от много години при хора под формата на хапчета и крем за терапия при различни състояния, като краста, въшки и т.нар. заболяване речна слепота.

- Аторитетното издание "Файненшъл таймс" обяви, че "евтиният антипаразитен препарат" може да намали до 75% вероятността от смърт от вируси.

- Проучване в Аржентина показало, че ивермектин има добър ефект при лекуването на по-млади пациенти с умерено силни симптоми на коронавирус.

- Според цитиран от сайта TrialSiteNews анализ, направен на база официалните данни от перуанската здравна система, от момента на въвеждане на масовата употреба на препарата в латиноамериканската държава има спад на смъртността от COVID-19 с 59% в период от 30 дни.

www.bgonair.bg, 15.04.2021 г.

<https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/223792-parvata-vi-doza-beshe-s-astrazeneca-vtora-doza-s-drug-preparat-mozhe-da-zasili-imuniteta-vi>

Проучване върху мишки: Комбинирането на ваксини е ефективно срещу Ковид-19

Според проф. Радостина Александрова комбинираното приложение може да доведе до по-добър имунитет

След тревожните новини за препарата на AstraZeneca ваксинационните пунктове в столицата днес останаха пусати. В "Александровска" болница разполагат с голямо количество дози от същия препарат. Има опасност обаче те така и да не бъдат поставени на никого.

"Осезаем е отливът, за съжаление. Тъй като мисля, че така наречените притеснения са неоснователни", смята д-р Васил Михайлов от "Александровска".

До края на седмицата се очаква експертно становище от здравните власти у нас дали ще може ваксинираните с първа игла от векторната ваксина да си поставят втора игла от друг препарат. Според вирусолога проф. Радостина Александрова комбинираното приложение на ваксини може да доведе до по-добър имунитет срещу Ковид-19. Това показват проучвания върху мишки.

"Може да се активират различни рамена на имунния отговор и да - предварителни експерименти с мишки показват, че подобна комбинация дава по-добър клетъчен имунен отговор, отколкото двете ваксини по отделно", обясни проф. Александровска.

Червената лампа за внимание обаче продължава да свети, докато комбинацията между двете ваксини не бъде одобрена от европейските регулаторни органи и не бъде подкрепена с множество клинични проучвания. В края на месец май се очаква да излязат първите такива изследвания от университета в Оксфорд.

Самото проучване ще продължи поне година, но първите данни се очаква да бъдат изнесени още през месец май и всъщност това, което правят специалистите е, че те следят имунния отговор, както и комуралния чрез антитела, така и клетъчния в доброволците в това проучване", обясни вирусологът пред Bulgaria ON AIR.

Българските здравни власти ще имат позиция за кръстосано поставяне на ваксини След като има решение на европейско ниво.

www.actualno.com , 15.04.2021 г.

https://www.actualno.com/healthy/vaksinite-na-jansen-pristignaha-zasega-ostavat-na-sklad-news_1583031.html

Ваксините на "Янсен" пристигнаха, засега остават на склад

Очакваните 14 400 дози от ваксината на "Янсен", които трябваше да пристигнат по график днес, са вече в страната. За доставката потвърдиха пред "24 часа" от ваксинационния щаб.

На този етап обаче те ще останат на съхранение в държавната фирма "Бул Био", докато Европейската агенция по лекарствата излезе с окончателно решение за приложението им. САЩ вече преустанови поставянето на ваксината на белгийската "Янсен", която е дъщерна фирма на "Джонсън и Джонсън", поради случаи на тромбози. Решението бе взето след като 6 американки на възраст между 18 и 48 г., развили кръвни съсиреци, след имунизацията. Едната е починала, друга е в критично състояние в болница.

Общо ваксинирани с препаратите на "Джонсън и Джонсън" в САЩ са близо 7 млн. американци, но за други реакции не се докладва. Ваксината е спряна и в Южна Африка, която първа започна да я прилага. Решение от ЕМА за "Янсен" се очакваше още във вторник вечерта, тъй като през деня имаше борд, на който се обсъждаше темата, съобщи тогава здравният министър проф. Костадин Ангелов. По последна информация от ЕМА в сряда обаче, такова ще бъде дадено през следващата седмица.

ЕЛИН ДИМИТРОВ

www.bnr.bg, 15.04.2021 г.

<https://bnr.bg/horizont/post/101454122/estonia-nama-da-prilaga-vaksinata-na-djonsan-i-djonsan-dokato-ema-ne-izdade-preporaka>

Естония няма да ваксинира с "Джонсън и Джонсън", чака препоръка от ЕМА

Естония засега няма да прилага ваксината на "Джонсън и Джонсън" - докато Европейската агенция по лекарствата не издаде препоръка заради случаите на тромбози в Съединените щати след ваксинация с препарата.

Литва също отказва да използва "Джонсън и Джонсън". "Ще изпълним молбата на производителя да изчакаме с ваксинирането", заяви здравният министър Арунас Дулкис.

Естония е получила 2400 дози от тази ваксина, а Литва - 4800.

Междувременно Литва съобщи, че ще поиска от Дания нейните дози от ваксината на "АстраЗенека", след като правителството в Копенхаген обяви, че няма да използва тази ваксина.

Днес в България са доставени 14 400 дози от ваксината на "Джонсън и Джонсън", но те ще останат в склада на "БулБио", съобщиха от Министерството на здравеопазването.

Властите в Норвегия пък отново отложиха решението си за възобновяване на ваксинациите с ваксината на "АстраЗенека", предаде Ройтерс.

www.dnevnik.bg, 15.04.2021 г.

https://www.dnevnik.bg/izbori_2021/2021/04/15/4198967_novite_partii_v_parlamenta_is_kat_mashtabna_reviziia_na/

Новите партии в парламента искат мащабна ревизия на "Борисов 3"

Светлана Георгиева

Искане за мащабна ревизия на управлението на Бойко Борисов внесоха в деловодството на Народното събрание парламентарните групи на "Изправи се! Мутри, вълн" и "Има такъв народ". Това става ясно от проекторешението им, което "Дневник" видя. То е вписано и като първа точка в дневния ред на парламента за петък сутринта.

Документът предвижда създаване на временна комисия за срок от 3 месеца "за установяване на злоупотреби и нарушения при разходването на средства от Министерския съвет, министерствата, държавните органи, държавни предприятия и дружества с повече от 50 на сто държавно участие през последните 4 години".

Депутатите от "Демократична България" не са се подписали, но ще подкрепят искането в зала, каза съпредседателят на коалицията Христо Иванов за "Дневник".

Задачите, които си поставя бъдещата комисия, са наистина необятни и не е ясно как ще бъдат проверени всички посочени обекти. Само тяхното изброяване заема няколко страници, а подробното им проучване за 3 месеца изглежда почти непосилна задача.

Сред планираните за основна ревизия са държавните дружества от ранга на "Автомострали" ЕАД - компанията, която получи милиарди, за да строи скоростните пътища без обществени поръчки, държавният ВиК холдинг и държавната петролна компания, също създадени в разрез с принципите на пазарната икономика. Също и Българският енергиен холдинг, "АЕЦ Козлодуй", Националната електрическа компания, Електроенергийният системен оператор, тецовете "Марица", "Булгаргаз" ЕАД, "Булгартрансгаз" и други.

Вносителите искат и пълна проверка на безплатното за някои граждани, но излязло скъпо за данъкоплатците като цяло саниране на панелни жилищни блокове с пари от държавния бюджет и с европейски средства.

Планира се и контрол на това как са сключвани и изпълнявани концесионните договори и големите обществени поръчки, също и участията на офшорни дружества в усвояването на публични средства.

Ревизията не спира до тук. Ще се проверява дейността на Националния осигурителен институт, на здравната каса, Сребърния фонд, пенсионните дружества, търговските аташета, Фонда за пътна безопасност към МВР.

ББР и НАП са на фокус

Специално внимание ще се обърне на Българската банка за развитие, създадена, за да финансира малкия бизнес, а превърнала се в донор на близки до властта дружества. Прожекторът се насочва и към Националната агенция за приходите (НАП) заради изтичането на личните данни на над 5 млн. български граждани от сървърите ѝ, за което никой във властта не понесе отговорност.

Новите депутати настояват и за ревизия на изплащането на бонуси в администрацията и за участия в бордове на държавни служители, като искат число публично обявяване на лицата, които са ги разрешили и получили.

Ще се търси отчет за публичните средства, дадени през годините, за електронното управление и е-правителство, за модернизиране на армията, за изграждането и ремонтите на пътища и магистрали, ВЕЦ-овете и тяхната собственост, топлофикационните и ВиК-дружествата, язовирите.

На фокус ще е и предоставянето на българско гражданство, за което по времето на съвместното управление на ГЕРБ и "Обединените патриоти" гръмна корупционен скандал, и въпреки съмненията, че така се наливат пари в партийна каса, прокуратурата не видя доказателства за това.

Търси се причината за рекордната смъртност от ковид-19 и липсата на подпомагане

Планът предвижда подробен анализ и за това как са финансирани мерките за борба с епидемията от COVID-19 със средства от държавния бюджет, както и какви пари са изплатени и в какви срокове на засегнатите микро-, малки и средни предприятия.

В речта си пред депутатите днес Мая Манолова посочи, че малките предприятия не са били изобщо подпомогнати. Икономисти отдавна посочиха и че самоосигуряващите се в България съзнателно бяха пропуснати от правителството при отпускането на европейски пари за подпомагане на икономиката ни.

Ще се търсят и причините за отбелязаната в България най-висока смъртност в ЕС по време на пандемията.

Предишните ревизии не доведоха до нищо

И след предсрочното прекратяване на мандатите на предишните два кабинета на Борисов се започваха ревизии на управлението му, които не доведоха до нищо.

Например след първата му оставка като премиер беше разследвано използването на правителствения авиоотряд и хеликоптерите на военните като частни таксита. В крайна сметка беше обвинен шеф на летците, а не премиерът и министри. След втората оставка отново беше заявена проверка на управлението. тя обхващаше работата на министерствата и обществените поръчки. В крайна сметка някакви папки поеха към прокуратурата, държавното обвинение потърси отговорност на министри само от Реформаторския блок, като те бяха оправдани в съда, включително посоченият от Борисов за бъдещ премиер Даниел Митов.

www.zdrave.net , 15.04.2021 г.

<https://www.zdrave.net/-/n17351>

Месец преходен период нужен за е-рецептите

Полина Тодорова

Аптеките ще имат нужда от поне месец преходен период, свързан с издаването на електронната рецепта. Това заяви за Zdrave.net председателят на Асоциацията на собствениците на аптеки Николай Костов. Припомняме, в средата на декември стана ясно, че първите електронни рецепти, част от процеса по въвеждане на електронно здравеопазване у нас, са вече факт, а срокът за привеждане на софтуерите в аптечната мрежа в съответствие със системата е 1 май.

По думите му почти всички аптеки в страната ще имат готовност да изпълняват електронни рецепти към тази дата. Най-големите софтуери отдавна са готови, изтъкна той.

„Нужен е преходен период, защото съществува опасност от грешки при въвеждането на националните кодове, тъй като те се вкарват ръчно и това може да доведе до визуализиране на екрана на различни лекарства и съответно грешки при отпускането им, което е много опасно“, поясни той. Този период е нужен, за да може електронните рецепти да се предписват заедно с хартиените и така да се контролира дали отпусканите лекарства са тези, които са предписани. В момента електронните рецепти, които се предписват, са прекалено малко, за да може да се осъществи такъв тип контрол, поясни той.

„Най-вероятно и известно време самите лекари също ще продължат да изписват медикаментите на хартия, за да се чувстват сигурни, че те ще се изпълнят по правилен начин. Самият процес се забави много още със стартирането на реалните предписания. В някои случаи лекарите се притесняват да предписват електронни рецепти, в други случаи нямат техническа възможност за това, защото и при тях трябваше да се премине през софтуерни промени“, каза още той.

Нужно е да се направят и някои промени, свързани с рецептурните книжки, допълни още председателят на Асоциацията на собствениците на аптеки. В момента продължават да се използват хартиените книжки, защото няма как да се контролира кога е отпусната предходната, а това е важен контрол, който се изисква от аптеките, поясни той.

Съгласно промените, залегнали в наредбата за предписване и отпускане на лекарствени продукти, при осигурени технически и организационни условия от Министерството на здравеопазването и НЗОК аптеките са длъжни да приведат дейността си по предписване и отпускане на лекарствени продукти само с електронни предписания не по-късно от 1 май 2021 г., като дотогава се издават и обработват и рецепти на хартиен носител.

[www.skener.news](http://skener.news) , 15.04.2021 г.

<http://skener.news/2021/04/15/>

Само 9 лекари в 45-тото НС

Депутатите медици са по-малко и от състава на здравната комисия

Едва 9 са лекарите в новото 45-то Народно събрание, чието първо заседание се проведе днес. На фона на COVID пандемията и многото доктори в листите на партиите, които участваха на изборите, хората, които разбират от медицина и здравеопазване в новия парламент са по-малко от членовете на ресорната комисия, която предстои да се сформира. За сравнение в 44-тото НС лекарите бяха 20, а постоянните комисии имат между 20 и 25 членове.

Най-много медици има в групата на ГЕРБ – СДС. Това са настоящият здравен министър в оставка проф. Костадин Ангелов, дългогодишният председател на здравната парламентарна комисия д-р Даниела Дариткова, личният лекар на премиера в оставка Бойко Борисов – доц. Лъчезар Иванов, директорът и собственик на плевенската болница „Св. Марина“ проф. Григор Горчев и съдовият хирург д-р Димитър Рунков, който към момента е шеф на областната болница в Ямбол.

Втората по численост група и най-вероятен мандатоносител на следващото правителство, ако изобщо се стигне до гласуването на кабинет, „Има такъв народ“ разполага само с един медик – урологът доц. Силви Кирилов, бивш шеф на Александровска болница и на Агенцията по трансплантации. Депутат ще бъде и биологът проф. Андрей Чорбанов, който обаче освен засега неуспешните си опити да създаде ваксина (срещу COVID-19, а и противогрипна), няма много общо с медицината и управлението на здравния сектор. Отделно от това съсловието трудно би преглътнало новият здравен министър да бъде излъчен от парламентарна група, която няма нищо против да нарича лекарите „медицински фашисти“ и която отрича съществуването на коронавируса, макар самият Слави Трифонов да произнесе клетвата си онлайн, тъй като е заразен и е под карантина.

Единственият лекар в групата на БСП е проф. Георги Михайлов, който е едно от „остриетата“ на червените. В ДПС медиците са двама и добре познати – д-р Хасан Адемов и д-р Джевдет Чакъров.

„Демократична България“ също разполага само с един лекар, но за сметка на това качествен – пулмологът от МВР-болница д-р Александър Симидчиев. Ако се стигне до кабинет на „Има такъв народ“, подкрепен от ДБ, то именно Симидчиев е спряган за подходящ здравен министър. При евентуален мандат на партията на Христо Иванов пък дори се заговори, че пулмологът може да стане и премиер. Днес Христо Иванов

беше единственият, който говори от парламентарната трибуна за пандемията, като обърна внимание, че партията му залага на масовата имунизация.

В групата на „Исправи се! Мутри въвн!“ няма медици, а Мая Манолова обяви по ленински, че депутатите протестъри ще се борят за по-добро здравеопазване.

КАПИТАЛ

16-22.04.2021 г., с. 15-16

To-do list на правителството

Дузина бързи важни неща, които евентуалното служебно правителство може да направи за икономиката и бизнес средата

Изнасянето на информация за големите инвестиции на ГЕРБ като тол системата, „Автомагистрали“ и „Турски поток“ ще позволи да се оцени качеството на отиващото си управление.

Има едно сигурно за следващото правителство - то няма да е с премиер Бойко Борисов и най-вероятно няма да е на ГЕРБ. Към момента изглежда най-вероятно следващият кабинет да е служебен, назначен от президента. Дори и да се осъществи другата, много по-малка, възможност за правителство около Слави Трифонов, при тази конфигурация в парламента то 1) няма да има много дълъг живот и 2) вероятно ще следва сходна политика със служебния кабинет - решаване на текущи кризи и демонтаж на ГЕРБ и ДПС от ключовите позиции за усвояване на публични средства.

#1 Промени в ключови структури

О Да се смени ръководството на АПИ структурата, през която минават най-големите обществени поръчки и която подхранва мегакорупцията във властта. Това може да стане моментално, тъй като агенцията е на подчинение на регионалния министър. Да се започне моментален външен одит в агенцията за начина, по който са давани последните големи поръчки.

О Да се смени ръководството на НАП.

Приходната агенция има експертиза, но се ползва за много политически удари върху неудобни и амнистия за любимци. Освен топ ръководството бързи промени вероятно ще са нужни и в регионалните структури. Една от първите задачи на новото ръководство може да е въвеждане на електронно случайно разпределение на проверяваните фирми и екипите от данъчни.

О Да се смени ръководството на ДФ „Земеделие“ - това ще стане по-бавно, но е задължително. Фондът разпределя огромно количество пари - по над 2.5 млрд. лв. годишно, и е известен като удобното място за цял слой от партийни назначения. ДФЗ е една от трите институции, през които минава огромен поток от европейски пари, и е добре да се внесе повече прозрачност там. Дори преди напускането на Румен Порожанов ДФЗ не беше прозрачна, а оттогава насам фондът е потънал в мълчание.

Принципно структурите, които са сертифицирани за разпределяне на европейски пари, каквато е ДФЗ, имат процедура за смяна на ръководство, която изисква координация с ЕК. Единоличните решения за премахване на ръководство без одобрение от Брюксел носят риск от забавяне на разплащания или дори замразяване в най-лошия вариант.

О Ръководството на НКЖИ - третата голяма структура за разпределяне на европейски пари (над 2 млрд. лв. в сегашния период), не може да бъде сменено лесно, тъй като през март беше преназначено с конкурс. На първо време може да се назначи прокурист.

О Ръководството на програма „Конкурентоспособност“ е едно от най-слабите в системата на европейските средства. То също може да бъде сменено от ресорния министър на икономиката, но отново минава през преговори с ЕК. Проблемът е, че почти всички помощи за бизнеса, свързани с пандемията, минават през тази програма и тя вече крета, така че допълнителни забавяния може да се окажат експлозивни.

#2 Прозрачност навсякъде

О Назначенията на директори на държавни дружества да се правят при реално състезание. Да се промени правилникът към Закона за управление на публичните предприятия - в конкурсите за бордове да се публикуват CV-та, концепции и събеседванията да се излъчват на живо. Сега устният етап от конкурсите е буквално засекретен, а именно при него се случва отстраняването на неудобните кандидати.

О Да се публикуват данни за всички кредити на държавната ББР над 5 млн. лв. Това е важно да стане с максимално много детайли (обезпечения, срокове, лихви, гратисни периоди, обслужване), без да се нарушава законодателството за банковата тайна. Особено внимание трябва да се отдели на най-големите експозиции, които са публично достояние чрез медийни разследвания и където може да се предполагат и интереси на политически лица. Като е важно анализът да стъпва и не само на законосъобразност, а и на целесъобразност на сделките.

О Повече прозрачност при концесиите: Публикуване на всички договори, анекси, платени суми по години, подадени годишни отчети и евентуални неустойки за неизпълнение и протоколи от проверки. Да се задължат органите, предоставящи концесии, да излъчват онлайн подаването на оферти, да се публикуват офертите или ключови параметри от тях, да се публикува класирането от комисията, както и окончателният договор. Промяната да обхване не само обичайните процедури на министерства и общини, но и тези на Министерството на туризма за плажовете, които са по друг закон.

О По-прозрачна КЗК. При положение че няма парламент и комисарите не могат да бъдат сменени, да се създаде повече прозрачност. Например да се излъчват онлайн т.нар. открити заседания по конкретните производства, като предварително се обяви кой казус кога ще се обсъжда.

О Да се изнесат детайли по ключови договори, например с „Капш“ за тол системата, с „Автомагистрали“ и „Монтажи“ и за големи проекти като строителството на „Турски поток“ през България за близо 3 млрд. лв., за военните машини за сухопътните войски и изпълнението на споразуменията за модернизация на танковете и закупуване на машините за специалните сили, за правителствения мегакомплекс в „София тех парк“ (инвестицията е в строеж на няколко сгради, включително 15-етажна, за вероятно 100 млн. лв. върху 25 декара), и ако е възможно, да се прекратят. Може също така да се направи преглед на изпълнението на договора за изребителите F-16 и да се оповести какви преговори са водени за допълнителни доставки.

О Продажбата на държавни имоти да стане по-прозрачна. В момента по-големи-те обекти се продават от бившата Агенция за приватизация (сега АППК) без никакъв маркетинг на обектите (като снимки и детайлна информация), както и от военното министерство.

#3 Европейски средства

О Планът за устойчивост и възстановяване. Вицепремиерът Томислав Дончев вече обяви, че ГЕРБ ще отложи подаването на плана за възстановяване от пандемията, по който България ще получи безвъзмездно 12 млрд. лв., в съответствие с новата политическа реалност. По регламент той трябва да стигне в Брюксел до 31 април. Зам.-председателят на ЕК Валдис Домбровскис обаче уточни пред БНР, че България може да се забави, тъй като и бездруго има още работа по сегашния документ.

Под въпрос е обаче колко дълго може да е това забавяне - служебен кабинет и нови избори могат да отложат чак за есента завършването на плана, което ще съвпадне със сроковете, в които ЕК иска да започне да плаща пари.

Ако приемем, че който и да е на власт иска да сложи нови приоритети и линии за финансиране, а не може да направи това еднолично, т.е. ще трябва процес на консултации, преговори с Брюксел и т.н., това ще значи още поне няколко месеца. Силно съмнително е, че ЕК ще допусне България да изпрати план чак в края на годината.

Това ни поставя пред две възможности:

- служебен кабинет да организира консултации по плана и с всички политически партии да договори някаква рамка, която да бъде подадена преди есента (с условието, че комисията не обича да работи по дългосрочни планове със служебни кабинети)
- който и да дойде на власт, да ползва за основа плана, изработен от сегашното правителство, с несъществени корекции. О Новите европейски програми. При тях процесът е малко по-разтеглен, но ситуацията е подобна. В момента програмите, по които България може да получи почти 24 млрд. евро в периода 2021 - 2027 г., се намират на ниво „работен драфт“ и първа чернова, които предстои да бъдат финализирани с ЕК. Минали са част от консултациите, изчистена е рамката и е решено как да се разпредели финансирането.

Всяка промяна оттук нататък изисква следните стъпки: новото правителство да възложи преработка на програмите с ясни идеи какви корекции иска и след това те да се договорят с ЕК. Ако приемем, че това е ясно (т.е. няма да има нужда от месец-два консултации), промяна може да се случи сравнително бързо и нов кабинет да финализира програмите през есента, както беше първоначално планирано. Забавяне ще значи, че програмите ще се финализират по-късно и парите по тях също ще тръгнат по-късно.

#4 Ковид кризата

Управлението на ковид кризата дотук бе белязано от куп грешки - лоша комуникация, непредвидими действия, закъснели и половинчати решения, които счупиха общественото доверие. За щастие с напредването на топлото време се очаква епидемията (поне временно) да поутихне, но сериозни усилия трябва да се вложат за ускорението на ваксинациите. България изостава притеснително много с имунизациите и това крие рискове от пълен провал на туристическия сезон, бавно икономическо възстановяване и нова вълна наесен. Няколко са основните посоки за спешни действия:

О Ревизия на поръчаните количества ваксини от различните производители и търсене на възможности на завишаването им. След последните проблеми около препаратите AstraZeneca и Johnson&Johnson е ясно, че РНК ваксините ще бъдат основният продукт за имунизации, а България поръча изначално недостатъчно от тях.

О По-добра организация при дистрибуцията на ваксината. Опашките от лични лекари, които чакат часове с хладилни чанти пред РЗИ-тата за по няколко флакона, са показателни.

О Пренареждане на приоритетите в плана за ваксинациите. Имунизациите продължават да се случват „масово“ хаотично - през „зелени коридори“, електронен регистър и лични лекари, а с предимство във ваксинационните центрове са и организирани колективи от бизнеса. Най-уязвимите - възрастни и хронично болни хора, са изцяло на заден план, без предимство, въпреки че именно те пълнят болниците и стават жертви на ковид.

О Информационна кампания, която да запознае хората с предимствата от ваксинациите срещу ковид и да разсее страховете. Според проучванията близо половината население не желае имунизация, а още четвърт по-скоро се колебаят.

16.04.2021 г., с. 2

Посланиците на ЕС решиха:

Зеленият паспорт валиден за година

Пътуваме в 31 държави, ако имаме ваксина, отрицателен тест или антитела

Райна ХАРАЛАМПИЕВА

Европейският санитарен сертификат, или т.нар. зелен паспорт, ще бъде валиден 1 година след влизането му в сила.

Това решиха вчера посланиците на страните от ЕС, цитирани от Франс прес. Предвижда се документът да бъде създаден до края на юни и да съдържа данни за поставените ваксини, резултати от PCR или бърз антигенен тест, както и изследвания за антитела след преболяване от коронавирус. Предложението на посланиците за срока на паспорта ще бъде обсъдено с евродепутатите.

Прилагане

ЕК ще изготви доклад за оценка на прилагането му три месеца след края на този едногодишен период. Зеленият сертификат ще важи за 27-те страни от ЕС, както и за тези от Шенгенското пространство: Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн. Първоначално предложението на ЕК предвиждаше да бъде валиден, докато СЗО обяви край на пандемията. В новия текст, приет от посланиците на ЕС, се казва, че спирането на действието или удължаването на неговия срок ще се решава в рамките на обикновената законодателна процедура, в която участват Съветът на ЕС и Европейският парламент. Целта на регламента е да улесни пътуванията на европейските граждани, които са в състояние да докажат, че са били имунизирани срещу коронавирус, че са си направили тестове или са придобили имунитет след заразяване. Някои държави вече започнаха да въвеждат в употреба свои собствени сертификати. В рамките на шест седмици от приемането на регламента те трябва адаптират системите си към общите европейски правила.

Съгласие

Преди няколко дни 13 държави, сред които и България, постигнаха съгласие по седем критерия за прилагане на ваксинационния паспорт. Най-важният е по-лесно и свободно пътуване дори по време на продължаващата пандемия. Страните се договориха зеленият паспорт да дава и бонуси, като например да служи като билет за посещение на бар или концерт. Съгласие по критериите постигнаха България, Хърватин, Кипър, Дания, Франция, Германия, Гърция, Италия, Малта, Португалия, Словения, Испания и Австрия. Този сертификат „е много важен за нашите граждани, за нашите общества и за възстановяването на нашите икономики“, заяви португалският премиер Антониу Коша, чиято страна в момента председателства Съвета на ЕС.

Процедура

Регламентът се разработва в рамките на ускорена законодателна процедура, за да може да е готов за летния туристически сезон. Очаква се ЕП да се произнесе по него и да формулира свои предложения в края на този месец, след което ще има окончателни преговори за крайния вариант на текста между Съвета на ЕС, ЕП и ЕК.